

ด่วนที่สุด

ที่ สธ ๐๗๐๕.๕/๖๔๙๖

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส9063 สวท ✓

วันที่ : ๕6338/56 ๒ มิถ

วันที่ : 02 พ.ค. 56 เวลา : 13:28

พิพท ๒38

๐๐.๒ พ.๐.๙๖

13-46

กระทรวงสาธารณสุข

ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๓๐ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขออนุมัติและประกาศนโยบาย “ชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง” (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) เป็นวาระแห่งชาติ

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวคิดและหลักการสำคัญการดำเนินงานตามนโยบาย “ชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง” (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) จำนวน ๑๐๐ ชุด

ด้วยกระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอเรื่อง ขออนุมัติและประกาศนโยบาย “ชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง” (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) เป็นวาระแห่งชาติ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้นี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนด โดยพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๖) ร่างระเบียบ ร่างข้อบังคับ หรือร่างประกาศที่มีผลบังคับแก่ส่วนราชการโดยทั่วไป

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

กระทรวงสาธารณสุข เป็นหน่วยงานหลักด้านสังคม ที่มีบทบาทสำคัญในการดูแลสุขภาพประชาชนทุกกลุ่มอายุทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนงานสาธารณสุข โดยเฉพาะการจัดบริการสาธารณสุขครอบคลุมทั่วประเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบสุขภาพในระดับชุมชน ซึ่งมีได้เป็นไปเพียงแต่การพัฒนาศักยภาพของหน่วยบริการปฐมภูมิในชุมชน อันได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และโรงพยาบาลชุมชนเพียงเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมการเสริมสร้างพลังการพัฒนาของประชาชนและองค์กรในชุมชนให้สามารถมีบทบาทและจัดการดูแลสุขภาพได้ด้วยตนเองมากขึ้นด้วย โดยมีเป้าหมายสูงสุดของการพัฒนา คือ ประชาชนมีสุขภาพดีถ้วนหน้า

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

๑.๓ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

ภายใต้นโยบายรัฐบาลข้อที่ ๔.๓ ในการพัฒนาสุขภาพของประชาชน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยที่ดี มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม สามารถควบคุมและลดปัจจัยเสี่ยงต่อโรคเรื้อรัง ภัยพิบัติและภัยสุขภาพ และเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการขับเคลื่อนงานสาธารณสุขของประเทศ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ดำเนินการโดยให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ในปีงบประมาณ ๒๕๕๖ ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชน เพื่อการพึ่งพาตนเองของประชาชนด้วยการจัดระบบสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพตำบลจัดการสุขภาพดี วิสาหกิจชุมชนยั่งยืน จำนวน ๑,๗๕๖ ตำบล (อำเภอละ ๒ ตำบล) โดยอาศัยหลักการ ๓ ก. ของการสาธารณสุขมูลฐาน ซึ่งได้แก่องค์ประกอบของกำลังคน กองทุน และกรรมการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เครือข่ายพี่เลี้ยงหน่วยบริการสุขภาพท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.)

แกนนำ ...

แกนนำภาคประชาชนและอื่นๆ ให้เป็นทีมนักจัดการสุขภาพที่เข้มแข็ง เพื่อมุ่งหวังและส่งเสริมให้ประชาชนมีขีดความสามารถในการดูแลพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม สามารถลดภาระโรคและภัยคุกคาม ตลอดจนได้รับการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสุขภาพ รวมทั้งการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพดี และคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนมีสถานะเศรษฐกิจที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความสมดุลทางธรรมชาติ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงสาธารณสุขตระหนักถึงความสำคัญของการสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน และการระดมพลังทางสังคมมาร่วมบริหารจัดการระบบสุขภาพชุมชนแบบบูรณาการ โดยเฉพาะการดำเนินงานโดยอาศัยเครือข่ายความร่วมมือแบบผสมผสานจากหลายภาคส่วน (Multisectoral Collaboration) ข้ามกรอบการแยกส่วนที่มีหน่วยงานระดับกระทรวง กรม และภาคส่วนทางสังคมเป็นตัวตั้งให้หันมาเน้นชุมชนและพื้นที่เป็นศูนย์กลางตามบริบทของพื้นที่ จึงได้วางแผนและกำหนดกรอบกระบวนการพัฒนาระบบสุขภาพชุมชนขึ้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องนำเสนอขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเพื่อประกาศนโยบายชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง เป็นวาระแห่งชาติ ในระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) และมอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุขทำหน้าที่เชื่อมประสานกับหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งมอบหมาย/สนับสนุนให้หน่วยงาน/องค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันจัดทำแผนงาน/โครงการ และงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

เพื่อเป็นการรองรับการจัดระบบบริการสาธารณสุขให้มีประสิทธิภาพด้วยการเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือของทุกองค์กรทั้งในและนอกชุมชน ในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพชุมชนแบบบูรณาการ โดยมีชุมชนเป็นศูนย์กลาง จึงเห็นควรให้มีการประกาศแนวคิดและหลักการสำคัญการดำเนินงาน ตามนโยบายรัฐบาล ว่าด้วย “ชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง” (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) เป็นวาระแห่งชาติ ภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๖

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

การพัฒนาแนวคิดเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาล ให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน โดยจะเน้นการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ (Management innovation) ระบบกลไกและกระบวนการพัฒนาต่างๆ ของชุมชน (ซึ่งหมายถึง ประชากร พื้นที่ สังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม) ให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการ การมีส่วนร่วมให้สอดคล้องและสนับสนุนซึ่งกันและกันก่อให้เกิด “พลังการพัฒนาทวีคูณ (Synergistic effect)” โดยชุมชนเป็นเจ้าของ (Ownership) การจัดการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ/ เอกชน/ องค์กรภาคี ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ผนึกกำลังกัน โดยมุ่งเป้าหมายและจุดเริ่ม (Entry point) ไปที่ ระบบสุขภาพชุมชน แล้วเชื่อมโยงไปยังมิติการพัฒนาในด้านต่างๆ ในชุมชน

ในปัจจุบัน ประเด็นสำคัญในระดับชุมชน ทั้งที่เป็นสิ่งที่ชุมชนต้องการร่วมกันพัฒนาและ เป็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข มีหลายประเด็น อาทิเช่น โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โรคติดต่อ ปัญหาสุขภาพจิต ภัยพิบัติ สุขภาวะเด็ก เยาวชนและครอบครัว สุขภาวะผู้สูงอายุ สุขภาวะวัยแรงงาน สุขภาวะผู้พิการและด้อยโอกาส อาหารกับสุขภาพ บุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อุบัติเหตุ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมและเศรษฐกิจ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ปัญหาระบบบริการสุขภาพ ฯลฯ ขณะเดียวกัน ชุมชนก็มีการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เศรษฐกิจชุมชน กองทุนและสวัสดิการชุมชน วัฒนธรรมและภูมิปัญญาชุมชน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประชาธิปไตยชุมชน ระบบสื่อสารชุมชน ฯลฯ ซึ่งทิศทางและประเด็นการพัฒนาเหล่านี้ ควรที่จะได้รับการสนับสนุนและผลักดันให้

เกิดการจัดการอย่างเชื่อมโยงและบูรณาการ (Linkage and Integration) รวมทั้งการพัฒนาที่หนุนเสริมซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและนำไปสู่ประสิทธิผลสูงสุด ต่อไป

ด้วยเหตุผลดังกล่าว กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติ และประกาศนโยบาย “ชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง” (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) เป็นวาระแห่งชาติ เพื่อผลักดันให้เกิดการเชื่อมโยงและบูรณาการ การเสริมพลัง โดยใช้ศักยภาพทุนทางสังคม ใช้ทักษะความสามารถและทรัพยากรที่ชุมชนมีอยู่ กับระบบสนับสนุนของหน่วยงาน/องค์กรต่างๆ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงวิถีการดำเนินชีวิตไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ในทางบวก ทั้งทางด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ของชุมชนต่อไป

อนึ่ง ในการขับเคลื่อนนโยบายฯ ควรสนับสนุนให้มียุทธศาสตร์กระบวนการ ที่สำคัญในระยะ ๓ ปี (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์การปรับบทบาทและศักยภาพใหม่ของบุคลากรและแกนนำ
๒. ยุทธศาสตร์การพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการ (การพัฒนาเชิงบูรณาการทั้งระดับนโยบายและยุทธศาสตร์)
๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมพัฒนาระบบสุขภาพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อขยายผลการพัฒนา
๔. ยุทธศาสตร์การสร้างและบริหารความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเครือข่าย
๕. ยุทธศาสตร์การสร้าง/ปรับระบบสนับสนุนที่ดีทั้งภายในและระหว่างองค์กร

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงสาธารณสุข ขอเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

๕.๑ อนุมัติและประกาศนโยบาย “ชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง” (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) เป็นวาระแห่งชาติ

๕.๒ มอบหมายให้กระทรวงสาธารณสุข เชื่อมประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการและดำเนินงานตามนโยบายฯ

๕.๓ มอบหมาย/สนับสนุนให้หน่วยงาน/องค์กรภาคี ที่เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันจัดทำแผนงาน/โครงการ และงบประมาณ สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย “ชุมชนจัดการระบบสุขภาพเข้มแข็ง เมืองไทยแข็งแรง” (พ.ศ.๒๕๕๖-๒๕๕๘) เป็นวาระแห่งชาติ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประดิษฐ์ สินธวันรงค์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๐ ๑๕๔๓

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๑๕๓๐ หรือ ๐ ๒๕๕๐ ๑๕๔๖